

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1989

Vyhlásené: 28.11.1989 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1990 do: 31.01.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

130

ZÁKON

z 15. novembra 1989

o Štátnej banke československej

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Štátna banka československá je ústrednou bankou Československej socialistickej republiky.

(2) Štátna banka československá má postavenie ústredného orgánu štátnej správy Československej socialistickej republiky v oblasti meny a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom a osobitnými zákonmi¹⁾ v oblasti bankovníctva, pri udeľovaní povolení a vydávaní všeobecne záväzných právnych predpisov.

(3) Pri výkone svojej pôsobnosti Štátna banka československá používa ekonomické nástroje a vydáva všeobecne záväzné právne predpisy.

§ 2

(1) Štátna banka československá je právnickou osobou so sídlom v Prahe; jej označenie v českom jazyku je „Státní banka československá“ a v slovenskom jazyku „Štátna banka československá“.

(2) Štátna banka československá vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

(3) Štátna banka československá neručí za záväzky štátu, pokiaľ výslovne takú záruku neprevezme. Štát ručí za záväzky Štátnej banky československej, len ak je tak výslovne ustanovené zákonom, alebo pokiaľ takú záruku výslovne prevezme.

§ 3

(1) Štátna banka československá zabezpečuje vo svojej pôsobnosti úlohy súvisiace s dojednávaním medzinárodných zmlúv, s účasťou Československej socialistickej republiky v medzinárodných organizáciách a zabezpečuje úlohy vyplývajúce pre Československú socialistickú republiku z týchto zmlúv a z činnosti v týchto organizáciách.

(2) Štátna banka československá udržiava styk so zahraničnými ústrednými bankami.

§ 4

Štátna banka československá pri plnení svojich funkcií a činností spolupracuje s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy federácie a republík a za tým účelom im poskytuje a od nich vyžaduje potrebné informácie a podklady. Štátna banka československá zaujíma stanovisko k návrhom, ktoré predkladajú vláde Československej socialistickej republiky a vládam republík iné orgány, pokiaľ sa dotýkajú jej pôsobnosti.

**DRUHÁ ČASŤ
MENOVÉ PLÁNOVANIE****§ 5**

(1) Štátna banka československá sa podieľa na tvorbe komplexných štátnych plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja Československej socialistickej republiky, Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky, rozpočtových výhľadov a štátnych rozpočtov federácie a republík a predkladá svoje stanoviská z hľadiska zabezpečenia peňažnej rovnováhy a vytvárania podmienok pre stabilitu československej meny. Pritom uplatňuje svoju zodpovednosť za riadenie peňažného obehu, za kvalitu a stabilitu meny.

(2) Štátna banka československá spracúva menové analýzy, v ktorých z menových hľadísk hodnotí sociálno-ekonomický vývoj a navrhuje potrebné opatrenia.

§ 6

(1) Štátna banka československá v spolupráci s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy federácie a republík vypracúva a predkladá vláde Československej socialistickej republiky na schválenie a vláde Českej socialistickej republiky a vláde Slovenskej socialistickej republiky na prerokovanie návrh päťročného a ročného menového plánu členeného na úverový, pokladničný a devízový plán.

(2) Záväznými výstupmi päťročného a ročného menového plánu sa riadia banky a sporiteľne a v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom aj iné právnické osoby.

§ 7

(1) Štátna banka československá vypracúva a po prerokovaní s vládou Českej socialistickej republiky a vládou Slovenskej socialistickej republiky predkladá vláde Československej socialistickej republiky na schválenie návrh bankovej menovej politiky zahŕňajúci úverovú, depozitnú, úrokovú a devízovú politiku a zodpovedá v rámci svojej pôsobnosti za jej vykonávanie.

(2) Podľa vývoja národného hospodárstva vykonáva Štátna banka československá v rozsahu splnomocnenia vládou Československej socialistickej republiky nevyhnutné úpravy schválených menových plánov a bankovej menovej politiky.

**TRETIA ČASŤ
ČINNOSŤ ŠTÁTNEJ BANKY ČESKOSLOVENSKEJ****§ 8**

Štátna banka československá

- a) má výhradné právo vydávať československé peniaze;
- b) dohliada na ochranu meny, na tlač a razbu peňazí;
- c) vyhlasuje vydanie jednotlivých druhov peňazí a ich opis, ako aj ich stiahnutie z obehu;

- d) riadi peňažný obeh;
- e) určuje a vyhlasuje kurz československej meny k cudzím menám na podklade zásad schválených vládou Československej socialistickej republiky s prihliadnutím najmä na vývoj národného hospodárstva, platobnej bilancie a situácie na devízových trhoch;
- f) určuje cenu zlata v bankových operáciách;
- g) vykonáva operácie so zlatom a devízovými prostriedkami;
- h) spravuje menové rezervy v zlate a v devízových prostriedkoch;
- i) spravuje zásoby československých peňazí a zásoby devízových prostriedkov;
- j) riadi pokladničné operácie a zmenárenskú činnosť;
- k) riadi vykonávanie platobného styku a zúčtovanie v tuzemsku;
- l) v rozsahu nevyhnutnom pre realizáciu menového plánu a bankovej menovej politiky vytvára po dohode s Federálnym štatistickým úradom čiastkový informačný systém²⁾ Štátnej banky československej, bánk a sporiteľní, ako aj ďalších organizácií vykonávajúcich platobný styk a zúčtovanie;
- m) vykonáva osobitné bankové operácie.

§ 9

Štátna banka československá usmerňuje postup bánk a sporiteľní pri poskytovaní úverov právnickým osobám a pri poskytovaní pôžičiek fyzickým osobám, ako aj pri prijímaní vkladov od právnických osôb a od fyzických osôb. Pokiaľ ide o určenie úrokových sadzieb z vkladov fyzických osôb v bankách a sporiteľniach a z pôžičiek poskytovaných bankami a sporiteľňami fyzickým osobám, robí tak spolu s Federálnym ministerstvom financií a po dohode s ministerstvami financií, cien a miezd republík.

§ 10

Štátna banka československá

- a) zodpovedá za vykonávanie devízovej politiky najmä z hľadiska vývoja platobnej bilancie a kurzu československej meny;
- b) usmerňuje postup československých bánk a sporiteľní pri prijímaní a poskytovaní devízových úverov;
- c) vykonáva ďalšiu pôsobnosť podľa devízového zákona.

§ 11

(1) Štátna banka československá spolu s Federálnym ministerstvom financií predkladá vláde Československej socialistickej republiky

- a) návrhy zákonných úprav československej meny;
- b) návrhy zásadných menových a finančných opatrení; ak majú tieto opatrenia dopad na štátny rozpočet republiky, postupuje po dohode s príslušným ministerstvom financií, cien a miezd republiky;
- c) návrhy zásad pre určovanie kurzov československej meny k cudzím menám;
- d) návrhy na úpravy devízového hospodárstva.

(2) Štátna banka československá spolu s Federálnym ministerstvom financií usmerňuje z menových hľadisk peňažný trh.

§ 12

Štátna banka československá

- a) vedie účty bánk a sporiteľní a prijíma ich vklady;
- b) vedie účty štátneho rozpočtu federácie a republik a účty štátnych finančných rezerv.

§ 13

Štátna banka československá zodpovedá za vykonávanie pokladničného plnenia štátneho rozpočtu federácie a štátnych rozpočtov republík; toto vykonávanie zabezpečuje sama alebo prostredníctvom poverenej banky, a to pri vykonávaní pokladničného plnenia štátneho rozpočtu federácie po dohode s Federálnym ministerstvom financií a pri vykonávaní pokladničného plnenia štátnych rozpočtov republík po dohode s príslušným ministerstvom financií, cien a miezd republiky.

§ 14

Štátna banka československá je oprávnená poveriť banky a sporiteľne po predchádzajúcej dohode s nimi úschovou zásob československých peňazí a zásob devízových prostriedkov.

§ 15

Nástroje usmerňovania činnosti bánk a sporiteľní

Štátna banka československá usmerňuje činnosť bánk a sporiteľní najmä

- a) výškou úveru, ktorý poskytuje bankám ako zdroj pre poskytovanie úverov právnickým osobám a pôžičiek fyzickým osobám;
- b) výškou úroku z úveru podľa písmena a) a výškou úroku z vkladov ukladaných bankami a sporiteľňami v Štátnej banke československej, ako aj z ostatných úverových zdrojov, ktoré si banky a sporiteľne vzájomne poskytujú;
- c) pravidlami likvidity bánk a sporiteľní;
- d) výškou povinných rezerv bánk a sporiteľní v Štátnej banke československej.

§ 16

Splnomocnenie na vydávanie všeobecne záväzných právnych predpisov

Štátna banka československá vydáva na základe tohto zákona všeobecne záväzné právne predpisy o

- a) menovom plánovaní;
- b) obehu zákonných peňazí;
- c) poskytovaní náhrady za poškodené peniaze;
- d) vydaní jednotlivých druhov peňazí a ich opise, ako aj o ich stiahnutí z obehu;
- e) pokladničných operáciách a zmenárenskej činnosti;
- f) čiastkovom informačnom systéme Štátnej banky československej, bánk a sporiteľní, ako aj ďalších právnických osôb vykonávajúcich platobný styk a zúčtovanie v tuzemsku;
- g) zásadách pre určenie odmien za poskytovanie peňažných služieb.

§ 17

Bankový dohľad

(1) Štátna banka československá vykonáva bankový dohľad nad dodržiavaním

- a) všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných Štátnou bankou československou, ako aj v prípadoch, keď je na to všeobecne záväznými právnymi predpismi splnomocnená;
- b) záväzných výstupov menového plánu;

c) podmienok určených vydanými povoleniami.

(2) Právnické osoby sú povinné na požiadanie predkladať Štátnej banke československej potrebné doklady, poskytovať jej požadované informácie, umožniť previerky na mieste a aj inak jej umožňovať výkon jej pôsobnosti.

(3) Bankový dohľad sa netýka vkladov jednotlivých fyzických osôb a pôžičiek poskytovaných jednotlivým fyzickým osobám.

(4) Ak sa pri výkone bankového dohľadu zistilo závažné porušenie povinnosti pri vykonávaní bankových obchodov a operácií a peňažných služieb, určí Štátna banka československá lehotu na odstránenie zistených nedostatkov. Ak sa tieto nedostatky neodstránili v určenej lehote, Štátna banka československá pozastaví alebo odníme v obmedzenom alebo v celom rozsahu oprávnenie na vykonávanie bankových obchodov a operácií a peňažných služieb.

ŠTVRTÁ ČASŤ

RIADENIE A ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANKY ČESKOSLOVENSKEJ

§ 18

(1) Štátnu banku československú riadi predseda Štátnej banky československej; v čase jeho neprítomnosti ho v plnom rozsahu zastupuje prvý podpredseda Štátnej banky československej.

(2) V rozsahu určenom predsedom Štátnej banky československej ho zastupujú prvý podpredseda a ostatní podpredsedovia.

§ 19

Predseda Štátnej banky československej vymenúva a odvoláva prezident Československej socialistickej republiky na návrh vlády Československej socialistickej republiky. Prvého podpredsedu Štátnej banky československej a podpredsedov Štátnej banky československej vymenúva a odvoláva vláda Československej socialistickej republiky na návrh predsedu Štátnej banky československej.

§ 20

Štátna banka československá vykonáva svoju činnosť prostredníctvom ústredia v Prahe, pobočiek a účelových organizačných jednotiek. Ústredie Štátnej banky československej zabezpečuje tak vzťahy k orgánom federácie, ako aj vzťahy k orgánom republík. Vzťahy k orgánom republík zabezpečuje ústredie Štátnej banky československej prostredníctvom hlavných ústavov.

PIATA ČASŤ

HOSPODÁRENIE ŠTÁTNEJ BANKY ČESKOSLOVENSKEJ

§ 21

Štátna banka československá hospodári podľa zásad ustanovených pre ňu vládou Československej socialistickej republiky.

§ 22

Štátna banka československá vytvára štatutárny fond, všeobecný rezervný fond, fondy podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, prípadne ďalšie fondy ustanovené vládou Československej socialistickej republiky.

§ 23

(1) Štatutárny fond je k 1. januáru 1990 1,4 miliardy Kčs a slúži na zabezpečenie záväzkov Štátnej banky československej.

(2) Všeobecný rezervný fond je k 1. januáru 1990 1,4 miliardy Kčs a slúži na uhrádzanie straty Štátnej banky československej; dopĺňa sa zo zisku Štátnej banky československej až do výšky 4,2 miliardy Kčs.

§ 24

(1) Štátna banka československá zostavuje ročnú účtovnú závierku a výročnú správu so základnými údajmi o československej mene a jej vývoji a predkladá ich do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka na schválenie vláde Československej socialistickej republiky.

(2) Štátna banka československá je povinná schválenú ročnú účtovnú závierku a výročnú správu uverejňovať v rozsahu a spôsobom určeným vládou Československej socialistickej republiky.

§ 25

Štátna banka československá je subjektom odvodov do štátneho rozpočtu ustanovených pre ňu zákonom o odvodoch do štátneho rozpočtu.

**ŠIESTA ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA****§ 26**

Na všetky bankové operácie Štátnej banky československej, včítane stavu na účtoch, ktoré vedie, sa vzťahuje bankové tajomstvo. Správu o stave na účte možno podať len v prípadoch ustanovených zákonom.

§ 27

Pracovníci Štátnej banky československej sú povinní zachovávať mlčanlivosť v služobných veciach. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť trvá aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu alebo funkcie. Oslobodiť od tejto povinnosti ich môže vo výnimočnom prípade z dôvodu všeobecného záujmu predseda Štátnej banky československej.

§ 28

Štátna banka československá vydá do šiestich mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto zákona štatút, v ktorom podrobnejšie upraví svoju činnosť, organizáciu a hospodárenie; štatút schvaľuje vláda Československej socialistickej republiky.

**SIEDMA ČASŤ
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****§ 29**

Oprávnenie vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré sa podľa doterajších právnych predpisov priznáva predsedovi Štátnej banky československej, prechádza podľa tohto zákona na Štátnu banku československú.

§ 30

Zrušuje sa:

1. zákon č. 144/1970 Zb. o Štátnej banke československej v znení čl. I zákona č. 175/1988 Zb.;
2. § 53 zákona č. 194/1988 Zb. o pôsobnosti federálnych ústredných orgánov štátnej správy;
3. § 3 ods. 2 a § 9 písm. a) zákona č. 41/1953 Zb.;
4. vládne nariadenie č. 7/1954 Zb. o obehú zákonných peňazí v znení vládneho nariadenia č. 17/1960 Zb.;
5. § 2 ods. 2 vládneho nariadenia č. 35/1954 Zb. o pamätných minciach.

§ 31

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1990.

Husák v. r.

Indra v. r.

Adamec v. r.

1) Napr. § 391 ods. 5 Hospodárskeho zákonníka, § 119 ods. 1, § 123 ods. 2 a § 272 ods. 2 Zákonníka práce, § 508 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 19 ods. 1 písm. g) a § 22 písm. g) zákona č. 42/1980 Zb. o hospodárskych stykoch so zahraničím v znení zákona č. 102/1988 Zb. (úplné znenie č. 184/1988 Zb.), § 5 ods. 2 a § 18 zákona č. 173/1988 Zb. o podniku so zahraničnou majetkovou účasťou.

2) § 16 zákona č. 21/1971 Zb. o jednotnej sústave sociálno-ekonomických informácií v znení zákona č. 128/1989 Zb.

